

รูปคำและรูปคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาเขมร

4.1 รูปคำในภาษาไทยและภาษาเขมร

คำที่ปรากฏในภาษาหนึ่ง ๆ อาจจะวิเคราะห์หน่วยเสียงที่ประกอบกันเพื่อให้เห็นระบบของการสร้างคำในภาษานั้น ๆ ได้ ส่วนประกอบของคำในภาษาไทยและเขมรก็อาจจะวิเคราะห์ได้เป็นแบบต่าง ๆ ตามลักษณะหน่วยเสียงที่ประกอบกันเป็นพยางค์และเป็นคำ ดังจะได้แสดงต่อไป โดยอาศัยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้ คือ

สมมุติให้	I	แทน	เสียงพยัญชนะต้นซึ่งอาจจะเป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยวหรือพยัญชนะควบกล้ำก็ได้
"	V	"	เสียงสระสั้น
"	VV	"	เสียงสระยาว
"	F.	"	เสียงพยัญชนะตัวสะกดซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยว
"	R	"	ลักษณะเสียงสระอโหฆะและโหฆะในภาษาเขมร
"	T	"	เสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 ในภาษาไทย
"	v	"	สระเสียงสั้นที่ปรากฏในพยางค์ที่ไม่เน้นและมีเสียงจำกัดในภาษาทั้งสอง

อาศัยสัญลักษณ์ที่กำหนดข้างต้นนี้ รูปคำในภาษาไทยและเขมรจะปรากฏเป็นรูปที่จะเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนได้

4.1.1 รูปคำในภาษาไทย

รูปคำในภาษาไทยแบ่งตามลักษณะของพยางค์ได้เป็นหลายแบบ ดังนี้

4.1.1.1 คำพยางค์เดี่ยว เป็นคำโดด ๆ ที่มีความหมายเด่นในตัว มีลักษณะเป็นแบบต่าง ๆ ดังนี้

แบบ IVV^T ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียงยาว และ
วรรณยุกต์ไควรรณยุกต์หนึ่ง เช่น ตา เป้ ภู ฟ้า แส

แบบ IVF^T ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียงสั้น พยัญชนะ
ตัวสะกดและวรรณยุกต์ไควรรณยุกต์หนึ่ง เช่น นิ่ง บน ปะ พบ

แบบ $IVVF^T$ ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียงยาว พยัญชนะ
ตัวสะกดและวรรณยุกต์ไควรรณยุกต์หนึ่ง เช่น นาง ปีน ซาค คาบ

4.1.1.2 คำสองพยางค์ คำสองพยางค์ในภาษาไทยมีอยู่ 2 ประเภท

ก. คำสองพยางค์พวกที่ 1 ประกอบด้วยคำพยางค์เดียว 2 คำ
เป็นแบบประสมของคำพยางค์เดียวแบบใดแบบหนึ่ง ดังกล่าวข้างต้น รูปคำประเภทนี้มีตัวอย่างดังต่อไปนี้ คือ

แบบ $IVV^T - IVV^T$	เช่น หน้าตา คู่ชา
แบบ $IVV^T - IVF^T$	เช่น หัวเข่า สี่คำ
แบบ $IVV^T - IVVF^T$	เช่น โถแป้ง กอข้าว
แบบ $IVF^T - IVV^T$	เช่น ผักหญ้า คนบ้า
แบบ $IVVF^T - IVV^T$	เช่น ร้านค้า โรงนา
แบบ $IVF^T - IVF^T$	เช่น อบรม กะทะ
แบบ $IVF^T - IVVF^T$	เช่น นักเรียน นักปราชญ์
แบบ $IVVF^T - IVF^T$	เช่น ร้านชำ คางคก
แบบ $IVVF^T - IVVF^T$	เช่น โรงเรียน เครื่องเขียน

ข. คำสองพยางค์พวกที่ 2 ประกอบด้วยพยางค์สองพยางค์
พยางค์ที่สองมีลักษณะ เช่นเดียวกับคำพยางค์เดียวแบบใดแบบหนึ่งดังที่ได้อธิบายแล้วในข้อ 4.1.1.1
ส่วนพยางค์หนึ่งประกอบด้วยพยัญชนะต้นและสระเสียงสั้นไม่มีพยัญชนะตัวสะกด พยางค์นี้มักจะมีน้ำหนัก
น้อยกว่าพยางค์ที่สอง แต่ถาออกเสียงเน้นหนักมีน้ำหนักเท่าพยางค์ที่สองก็อาจจะมีเสียงกึก

ปรากฏเป็นเสียงตัวสะกด เสียงวรรณยุกต์อาจจะเปลี่ยนได้ รูปคำประเภทนี้มีดังนี้ คือ

แบบ IVV^T	เช่น	ทะกร้า	กระจำ
แบบ IV^TIVF^T	เช่น	ประจำ	ประทุ
แบบ IV^TIVVF^T	เช่น	ตระการ	กระดาน

4.1.1.3 คำหลายพยางค์ คือคำที่ประกอบด้วยคำแบบพยางค์เดียวกับคำแบบสองพยางค์ประสมกัน ในภาษาพูดโดยปกติพยางค์บางพยางค์ของคำประสมอาจจะไม่ลงน้ำหนักเสียง เช่น

$IVVF^T$	$IVVF^T$	IVF^T	$IVVF^T$
ราน	ขาย	เพชร	พลอย
IV^TIVV^T	IVF^T	IV^TIVV^T	IVF^T
มหา	วิท -	ทยา	ลัย
IVV^T	IVF^T	IVV^T	IVV^T
โธ	ซัด	โธ	เซ

4.1.2 รูปคำในภาษาเขมร

รูปคำในภาษาเขมรแบ่งตามลักษณะของพยางค์ได้เป็นหลายแบบดังนี้

4.1.2.1 คำพยางค์เดียว เป็นคำโดด ๆ ที่มีความหมายเด่นในตัว มีลักษณะเป็นแบบต่าง ๆ ดังนี้ คือ

แบบ IVV^R	ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียงยาว หรือสระผสม และลักษณะเสียงสระอโหมะ หรือโหมะ เช่น
	/ka:/ ¹ "ถั่ว" /pi:/ "สอง"

¹ดูบทที่ 2 ว่าด้วยระบบการใช้ตัวอักษรและเครื่องหมาย

แบบ IVF^R

ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียง
สั้น พยัญชนะตัวสะกดและลักษณะเสียง
สระอโฆะหรือโฆะ เช่น
/kʰaː/ "แก" /yāː/ "ร้องไห้"

แบบ IVVF^R

ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียง
ยาว พยัญชนะตัวสะกด และลักษณะ
เสียงสระอโฆะหรือโฆะ เช่น
/boːŋ/ "พี่" /crāːk/ "หมู"

4.1.2.2 คำสองพยางค์ คำสองพยางค์ในภาษาเขมรมีอยู่ 3 พวก คือ

ก. คำสองพยางค์พวกที่ 1 ประกอบด้วยพยางค์เดียว 2 คำ ที่มี

รูปคำแบบใดแบบหนึ่งของคำพยางค์เดียวประสมกัน

แบบ IVV ^R - IVV ^R	เช่น /pīːkʰæ/	"แกง"
แบบ IVV ^R - IVF ^R	เช่น /ʔaːtʰt/	"อาทิตย์"
แบบ IVV ^R - IVVF ^R	เช่น /kaːsæ/	"หนังสือพิมพ์"
แบบ IVF ^R - IVV ^R	เช่น /sottæ/	"สวนแต"
แบบ IVVF ^R - IVV ^R	เช่น /praːcɲaː/	"ปัญญา"
แบบ IVF ^R - IVF ^R	เช่น /tʰk khm̄m/	"น้ำผึ้ง"
แบบ IVF ^R - IVVF ^R	เช่น /kompheːŋ/	"กำแพง"
แบบ IVVF ^R - IVF ^R	เช่น /mʷiːŋkʰt/	"มังกุค"
แบบ IVVF ^R - IVVF ^R	เช่น /rūːpthoːt/	"ภาพถ่าย"

ข. คำสองพยางค์พวกที่ 2 ประกอบด้วยพยางค์สองพยางค์
พยางค์ที่สองเป็นพยางค์แบบใดแบบหนึ่งอย่างที่ได้อธิบายแล้วในข้อ 4.1.2.1 ส่วนพยางค์ที่หนึ่ง
ประกอบด้วย พยัญชนะต้นและเสียงสระสั้นซึ่งไม่ปรากฏลักษณะอโฆะหรือโฆะ พยางค์ที่หนึ่งเป็น

พยางค์ไม่ลงน้ำหนัก (unstressed) แต่ถาออกเสียงเน้นให้หนักขึ้นสระจะยืคออกเป็นสระยาว
ของตัวพยัญชนะต้นของพยางค์นั้น เช่น

แบบ $Iv'IVV^R$	เช่น /krə'br̩y/	"ควาย"
แบบ $Iv'IVF^R$	เช่น /rə'tēh/	"เกวียน"
แบบ $Iv'IVVF^R$	เช่น /krə'ʔo:p/	"หอม"

ค. คำสองพยางค์พวกที่ 3 ประกอบด้วยพยางค์สองพยางค์
พยางค์ที่สองเป็นพยางค์แบบใดแบบหนึ่งที่ได้อธิบายแล้วในข้อ 4.1.2.1 ส่วนพยางค์ที่หนึ่งประกอ
ด้วยพยัญชนะต้น สระเป็นสระเสียงสั้นที่มีเสียงจกักเพียง /ɔ/, /ɛ/ หรือ /ə/ และพยัญชนะ
สะกดซึ่งเป็นพยัญชนะนาสิกที่ส่วนใหญ่ก็มีที่เกิฐานกรณเกี่ยวกับพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สอง

แบบ $IvN'IVV^R$	เช่น /bɔŋ'həɔ/	"บิน"
แบบ $IvN'IVF^R$	เช่น /bɔntec/	"เด็ก"
แบบ $IvN'IVVF^R$	เช่น /kɔŋ'cr̩:ŋ/	"หมา"

4.1.2.3 คำหลายพยางค์ ประกอบด้วยคำพยางค์เดียวกับคำสองพยางค์
แบบใดแบบหนึ่ง ดังได้กล่าวแล้วในข้อ 4.1.2.1 ผสมกันเป็นแบบต่าง ๆ เช่น

IVF^R	IVV^R	IVF^R	$IVVF^R$	
/rat	tha:	ph̩:ʔ	ba:l/	"รัฐบาล"

$Iv'TVF^R$	$IVVF^R$	
/rə'tēh	ph̩:ŋ/	"รถไฟ"

ในการพิจารณารูปคำซ้ำในภาษาไทยเทียบกับคำซ้ำในภาษาเขมรนี้ ได้พิจารณาเสียงสระ
และพยัญชนะเป็นสำคัญ วรรณยุกต์และลักษณะเสียงอโหมะและโหมะนั้นได้พิจารณาเฉพาะแต่ในกรณี
ที่มีสิ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษเท่านั้น ทั้งนี้เพราะวรรณยุกต์และลักษณะเสียงโหมะและอโหมะนั้นเป็น

supra segmental features แต่มิได้มีหน้าทึอย่างเดียวกันในภาษาทั้งสอง

4.2 รูปคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาเขมร

คำซ้ำที่เป็นข้อมูลของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ปรากฏเป็นแต่คำพยางค์เดียวกับคำสองพยางค์เท่านั้น ถ้าคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว คำสร้อยก็เป็นคำพยางค์เดียวด้วย แต่จะเป็นคำพยางค์เดี่ยวแบบเดียวกันหรือไม่ก็ได้ และจะต้องมีส่วนประกอบของพยางค์ (คือเสียง) ส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนซ้ำกัน ถ้าคำหลักเป็นคำสองพยางค์ คำสร้อยที่มาเข้าคู่เป็นคำซ้ำก็เป็นคำสองพยางค์ด้วย ในทุกกรณีจะพบว่าพยางค์ที่ไม่มีน้ำหนักของคำสองพยางค์จะซ้ำกันทั้งพยางค์ ส่วนพยางค์ที่มีน้ำหนักจะซ้ำกันเป็นแบบเดียวกับคำพยางค์เดียว กล่าวคือ ส่วนประกอบของพยางค์ส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนจะซ้ำกัน ตัวอย่าง เช่น

ภาษาไทย คึกคัก ระมัดระวัง

ภาษาเขมร โตะจฺจฺจ (เล็ก, จิว) ทฺรฎฺฏทฺรฎฺฏ (คืนรน)

เมื่อพิจารณาดูส่วนที่ซ้ำกันในคำซ้ำก็จะพบว่า มีดังนี้ คือ

1. ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น I
2. ซ้ำเสียงพยัญชนะต้นกับสระ IV, IVV
3. ซ้ำเสียงสระ V, VV
4. ซ้ำเสียงสระกับตัวสะกด VF, VVF
5. ซ้ำเสียงพยัญชนะตัวสะกด F
6. ซ้ำเสียงพยัญชนะต้นและซ้ำตัวสะกด I, F